

Ольга ВИХОДЕЦЬ,

здобувач фахової передвищої освіти

Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна

академія імені А. С. Макаренка”

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

Науковий керівник: Ірина НЕПОРАДА,

старший викладач кафедри початкової освіти,

гуманітарних дисциплін та інформатики,

Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна

академія імені А.С. Макаренка”

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах сьогодення важливо бути професіоналом своєї справи. Професіоналізм впливає на довіру до нас та нашу репутацію, на ефективність та результативність, на наш кар'єрний ріст та на те чи будемо ми отримувати задоволення від роботи, адже здатність відчувати гордість від своєї роботи та бути задоволеним не тільки фінансово, але й морально, є важливим аспектом професіоналізму. Звичайно, є певні складові професіоналізму і одним з таких складових є громадянська компетентність.

Громадянська компетентність – це здатність людини активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства [2].

Отже, сучасний вчитель повинен вміти обов'язково приймати обґрунтовані рішення, брати участь у громадських обговореннях, а також виражати власні думки та взаємодіяти з іншими для досягнення цілей.

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

Громадянську компетентність, деякі науковці, розглядають як сукупність певних освітніх елементів, а саме, знань, умінь, навичок, переживань, емоційно-ціннісних орієнтацій, переконань особистості, які допоможуть усвідомити власне місце в соціумі, обов'язок та відповідальність перед громадянами, Батьківщиною та державою [3].

О. Пометун говорить, що одним з найважливіших завдань сучасного виховання є формування людини-громадянина, для якої демократичне громадянське суспільство стане осередком реалізації творчих можливостей, задоволення особистих та соціальних інтересів [3].

Державна Концепція громадянського виховання наголошує, що головною рисою людини має бути особистесне інтегральне утворення, як громадянськість. Громадянськість – це готовність людини реалізувати свої права та обов'язки, поважати права і свободи інших громадян, розуміти відповідальність перед суспільством і державою за свої вчинки. Очевидно, що таке розуміння громадянськості дозволяє визначити її як психологічну рису, характеристику особистості [4].

У звіті „Виховання громадянина та навчання демократії в школах”, виокремлено наступні якості громадян та активність громади, які одними з основних складових елементів громадянськості.

Тож, громадянськість – це явище, коли люди вважають себе активними громадянами, які бажають, здатні та мають можливість здійснювати вплив на суспільне життя, спираються на найкращі з наявних традицій залучення до суспільного життя та суспільного служіння і поширюють їх [5].

Зміст громадянської компетентності складається з таких якостей, якими має володіти людина, а також вчитель:

- патріотизм
- інтернаціоналізм
- демократизм
- гідність
- громадянська активність

V Міжнародна викладацько-студентська науково-практична конференція

- дисциплінованість
- відповідальність
- совість
- чесність
- принциповість
- справедливість
- повага
- працелюбність [1].

Громадянську компетентність ототожнюють з поняттям „громадянська зрілість”. Це поняття характеризує не вік, а саме, погляди та вчинки людини, яка є гармонійно і всебічно розвинена, має гуманістичний світогляд. Отже, зрілою є людина, яка:

- постійно самовдосконалюється;
- має високий рівень національної та планетарної свідомості;
- знає культуру й історію рідного краю;
- соціально відповідальна;
- наділена стійкими переконаннями [1].

Якщо говорити про громадянську зрілість, то вона не є підсумком або завершеним процесом.

Громадянське виховання, з одного боку, не нове поняття, але певний час існували однієї пріоритети у вихованні. В свій час в це поняття вкладали переважно такі ознаки:

- патріотичність
- виховання любові до батьківщини.

Учитель, як вчиться впродовж свого життя. Особливість формування громадянської компетентності вчителя є те, що цей процес відбувається не стільки за навчання чи набуття теоретичних знань, скільки внаслідок переоцінення та розставлення нових акцентів в освітньому процесу, використання нових форм, засобів та методів в роботі з учнями [1].

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

Отже, узагальнюючи наведені вище визначення поняття громадянської компетентності, можна зробити висновок, про те, що громадянська компетентність – це шлях до певної політичної або соціальної спільноти; це, водночас, розуміння та реалізація прав та обов’язків всієї спільноти; це громадянська самоідентичність та якість особистості, що вимагає від неї активної участі у політичному та громадському житті і, водночас, характеризує міру її залученості до суспільного життя; це моральна цінність, яка базується на почутті патріотизму, повазі до прав людини, розуміння особистого обов’язку, відповідальності, терпимості, солідарності. Ми цілком погоджуємося з тим, що хоча громадянськість „отримується індивідуально”, загальні компоненти цивільного, політичного та соціального її аспектів роблять громадянськість соціальним явищем. Ми також погоджуємося з тим, що з точки зору соціального явища їй можна навчати та вивчати, а з погляду якості особистості та моральної цінності – її потрібно культивувати. Нова українська школа покладає акцент на формуванні громадянської позиції учнів. Це включає в себе розуміння важливості демократії, прав людини, громадянських свобод та відповідальності перед суспільством. Учні навчаються приймати обґрунтовані рішення, брати участь у громадських обговореннях, висловлювати свої думки та взаємодіяти з іншими громадянами [5].

Окрім того, новий підхід до навчання в Новій українській школі покликаний розвивати критичне мислення, творчість та комунікаційні навички учнів. Все це сприяє формуванню не лише високоосвічених індивідів, але й громадян, здатних активно сприяти розвитку свого суспільства.

Отже, можна підкреслити, що громадянська компетентність є важливою складовою професіоналізму сучасного вчителя, адже педагог, який не усвідомлює своє місце в суспільстві та не виконує перед ним свій обов’язок, наврядчи зможе навчити цьому інших. А Нова українська школа створена для того щоб вирощувати нові покоління, які будуть готові до життя в сучасному і майбутньому глобальному суспільстві, яке самі й збудуватимуть.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колесова Г. Навчаючи навчаюсь — громадянська компетентність вчителя та учня. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/1251-navchayuchi-navchayus-gromadyanska-kompetentnst-vchitelya-ta-uchnya> (дата звернення 12.02.2024)
2. Польгуль Л. В. Громадянська компетентність URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-gromadyanska-kompetentnist> (дата звернення 20.02.2024)
3. Пометун О. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки. *Вісник програм шкільних обмінів*. 2005. №23.
4. Смагіна Т. М. Громадянська компетентність у контексті особистісного виміру URL: <https://studentam.net.ua/content/view/7332/97/> (дата звернення 21.02.2024)
5. Товарєва А.В., Чижикова І.М. Сучасні підходи до формування громадянської компетентності студентів: міжнародний та національний контексти. URL: [11.pdf \(duan.edu.ua\)](#) (дата звернення 26.02.2024).

Наталія КОЗЛОВСЬКА,

викладач української філології

Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С. Макаренка”

Полтавської обласної ради

м. Кременчук, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В СЕРЕДНІХ ТА СТАРШИХ КЛАСАХ

Інформаційні технології – це сукупність методів та технічних засобів, що забезпечують збирання, систематизацію, збереження, обробку, передачу та